

TISKOVÁ ZPRÁVA Č. 167/24

V Lucemburku dne 4. října 2024

Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech C-608/22 a C-609/22 | Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl a další (Afghánské ženy)

Diskriminační opatření přijatá vůči ženám tálibánským režimem představují pronásledování

Členský stát může při individuálním posuzování žádosti o azyl podané afghánskou státní příslušnicí zohlednit pouze její pohlaví a státní příslušnost

Dvě ženy afghánské státní příslušnosti napadají u rakouského Nejvyššího správního soudu rozhodnutí, kterým jim rakouské orgány odmítly přiznat postavení uprchlíka. Tvrdí, že přiznání tohoto postavení odůvodňuje sama o sobě situace žen v novém režimu Tálibánu v Afghánistánu.

Podle rakouského soudu má návrat tohoto režimu k moci v roce 2021 závažné dopady na základní práva žen. Tento režim zavádí řadu diskriminačních opatření spočívajících například v tom, že ženy jsou zbaveny jakékoli právní ochrany před násilím na základě pohlaví, domácím násilím a nucenými sňatky, mají povinnost zahalovat celé tělo i obličej, jsou omezovány v přístupu ke zdravotní péči i svobodě pohybu, je jim zakazováno vykonávat výdělečnou činnost nebo je tento výkon omezován, je jim zakazován přístup ke vzdělání a jsou vyloučeny z politického života.

Rakouský soud má za to, že ženy afghánské státní příslušnosti patří do „určité sociální skupiny“ ve smyslu směrnice 2011/95¹. Tyto ženy mohou být v Afghánistánu vystaveny pronásledování z důvodu svého pohlaví. Uvedený vnitrostátní soud se tedy Soudního dvora v první řadě táže, **zda lze výše popsaná diskriminační opatření, posuzovaná jako celek, kvalifikovat jako pronásledování**, které může odůvodnit přiznání postavení uprchlíka. Ve druhé řadě se uvedený soud táže, zda je příslušný vnitrostátní orgán v rámci individuálního posuzování žádosti ženy afghánské státní příslušnosti o azyl povinen zohlednit jiná hlediska, než je její státní příslušnost a pohlaví.

Zprv Soudní dvůr odpovídá, že některá z dotčených opatření musí být sama o sobě kvalifikována jako „pronásledování“, jelikož představují závažné porušení základního práva. Tak je tomu v případě nuceného sňatku, který lze přirovnat k určité formě otroctví, a neexistující ochrany před násilím na základě pohlaví a domácím násilím, která představují formy nelidského a ponižujícího zacházení.

I za předpokladu, že by ostatní opatření, posuzovaná samostatně, nepředstavovala dostatečně závažné porušení základního práva, aby mohla být kvalifikována jako pronásledování, má Soudní dvůr za to, že tato opatření jako celek takové jednání představují. Z důvodu jejich kumulovaného účinku a úmyslného a systematického uplatňování vedou tato opatření k tomu, že afghánským ženám jsou zjevně odírána základní práva související s lidskou důstojností.

Pokud jde zadruhé o individuální posuzování žádosti ženy afghánské státní příslušnosti o azyl, Soudní dvůr přihlíží k situaci žen za současného tálibánského režimu, která je popsána zejména ve zprávách Agentury Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) a Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR). Soudní dvůr rozhodl, že **příslušné orgány členských států mohou mít za to, že není nezbytné prokazovat, že žadatelka může být v případě návratu do země svého původu skutečně, a konkrétně vystavena pronásledování. Stačí vzít v úvahu pouze**

její státní příslušnost a pohlaví.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění rozsudku, a případně jeho shrnutí](#) jsou zveřejněny na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte ve spojení!

¹ [Směrnice 2011/95/EU](#) Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany.